

травні 2009 р. у м. Празі прийнято Комплексну програму підтримки розвитку кластерів [1].

Загалом політика кластеризації в рамках Євросоюзу отримала позитивний ефект. Накопичено значний національний досвід у питаннях галузевого регулювання, інформаційного забезпечення, просування корпоративної культури. У багатьох країнах - Швеції, Фінляндії, Данії - саме на основі системності процесів кластеризації вдалося забезпечити економічне зростання і значно підвищити ефективність соціального розвитку [5].

Таким чином, за умов активної ринкової трансформації в Україні, безперервного посилення процесів глобалізації, інтернаціоналізації господарської діяльності формується необхідність підвищення конкурентоспроможності всіх регіонів. Цей процес є загальним і не залежить від місця локалізації території та її історії. Потенціалом і центром розвитку регіонів, а відповідно і механізмом стимулювання всієї національної економіки, можуть і повинні стати кластери господарюючих суб'єктів.

Список літератури:

1. Європейські публічні комунікації: культура, політика, технології: колективна монографія / [А.Л. Шинкарук, В.М. Парфенюк, Е.Я. Кацта ін.] – Рівне, 2013. – 416 с.
2. Малый Н. Кластер — новая форма предпринимательского объединения [Электронный ресурс] / Н.Малый. – Режим доступа: www.unice.org.
3. Менеджмент регіонального розвитку: монографія / За ред. О.В. Васильєва, К.А. Фісуна // Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 375 с.
4. Пашкевич М.С. Наукові засади регулювання регіональної економіки: монографія / М.С. Пашкевич. - Донецьк. : Нац. гірн. ун-т, 2012. – 790 с.
5. Скоч А. Международный опыт формирования кластеров / А. Скоч [Электронный ресурс] // Космополис. - 2007. - № 2 (16) - Режим доступа: http://www.intelros.ru/2007/04/01/kosmopolis_216.html.
6. Шелюбская Н.В. Косвенные методы государственного стимулирования инноваций: опыт Западной Европы / Н.В. Шелюбская // Проблемы теории и практики управления. - 2001.- №3. - С. 75–80.

ХАРАКТЕРИСТИКА ВАЛОРИЗАЦІЇ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ РЕГІОНУ ДО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

*Гонак І.М., старший викладач, Прикарпатський інститут МАУП,
м. Івано-Франківськ, Україна*

Окрім промисловості і сільського господарства, важливим напрямом розвитку регіону є туризм. Простір регіону характеризується диференційованим ландшафтом, що у випадку розвитку туризму є важливим стимулюючим чинником.

Вибираючи райони для детального дослідження, необхідно враховувати два критерії: готовність району до розвитку туризму, а також ступінь насиченості району туристичною базою.

Для оцінки придатності району для розвитку туризму вибрано метод валоризації рекреаційного простору (ВРП) М. Джевецького [1], однак модифікуючи частину умов. В результаті у кінцевій оцінці враховано 6 критеріїв, виконання яких обумовлювали наступні якості (риси):

1. Густота населення на 1 км² аграрних територій – менше 80 осіб на 1 км² аграрних територій.
2. Частка несуспільних аграрних господарств від загальної площі аграрних територій – понад 60% індивідуального землеробства.
3. Частка лук і пасовищ від загальної площі аграрних територій – понад 30%.
4. Частка лісів від загальної площі району – від 30 до 60%.
5. Частка водойм від загальної площі району – понад 5%.
6. Частка осіб, що утримуються із позааграрних джерел – понад 60%.

Райони, що виконують усі критерії рекреаційного простору, загально визнано ті, в яких щонайменше 3 риси перевищують граничний рівень.

Райони які відповідають щонайменше трьом критеріям ВРП мають потенціальні умови для розвитку туризму. Варто підкреслити, що жодна із проаналізованих одиниць не володіє тими якостями, які є під пунктами 1 чи 6.

Кількість вимог-критеріїв ВРП визнано одним із вихідних критеріїв при виборі районів для подальших і глибших досліджень. Другим вимірником використано показник Шарвата, що інформує про рівень насиченості даного району туристичною базою.

Щоб окреслити, чи кількість рис, які відповідають критеріям ВРП, а також вартості для конкретних рис корелюються із рівнем розвитку туристичної функції, вимірною показником Шарвата, вираховано фактор лінійної кореляції Пірсона.

Вартості співфактора кореляції вказують на залежності між кількістю наявних рис ВРП та рівнем насиченості конкретних районів туристичною базою. Варто підкреслити, що вартість співфактора кореляції вказує на існування лінійного зв'язку між досліджуваними рисами. Вартості співфакторів кореляції поміж розвитком туризму та конкретними чинниками, що окреслюють привабливість рекреаційного простору, вказують на статистичну залежність по відношенню до відповідної риси.

Список літератури:

1. М. Drzewiecki, *Wiejska przestrzeń rekreacyjna*. – Instytut Turystyki: Warszawa, 1992.